

SPECIALFRÅGELISTA RÖRANDE FÖRHÅLLET MELLAN DIALEKT OCH
RIKSSPRÅK

Skriv inte svaren på frågeformulären utan på separat papper. Ange frågans nummer före varje svar.

I det följande har vi använt termerna rikssvenska (RS) och dialekt (D). Vi är medvetna om att verkligheten är mer sammansatt. Preciser i Ditt svar arten av det språk som talas, t.ex. "rent" riksspråk, regionalt "riksspråk", utjämnad dialekt, genuin dialekt.

Bakgrund

1. Namn? Födelseår? Födelseort - bostadsort/er? Bott var? Hur länge? Nuvarande yrke eller sysselsättning?
2. Faderns härkomst, födelseår och yrke?
3. Moderns härkomst, födelseår och yrke?
4. Hade någon av (eller bägge) föräldrarna sysslor eller intressen vid sidan av yrket som kan tänkas ha påverkat deras språkbruk?
5. Vilka skolor har Du gått i? Var? Har Du kunnat bo hemma eller har Du bott inackorderad?
6. Ge en kort beskrivning av de språkliga förhållandena i Din hemtrakt när Du var barn och växte upp. Hur har de förändrats sedan dess?

Hemspråk i barndomen

7. Vilket språk talade Du i Ditt hem?
8. Vilket språk talade Du med kamraterna?
9. Hur talade Din far? Hur talade Din mor? Dina syskon? Kunde de tala RS överhuvudtaget? Om Du under Din uppväxttid hade nära kontakt med mormor, morfar, farmor, farfar el. annan släkting, granne eller person som arbetade i hemmet eller på gården, beskriv kort hur hon/han talade.
10. Om ni talade enbart D hemma, hörde Du RS av någon annan (t.ex. doktorn, prästen, turister)?
11. Var Dina föräldrar måna om att Du skulle lära Dig "riktig" svenska, och hur gick de i så fall till väga?

Skolspråk

Skilj vid behov mellan folkskola, realskola och gymnasium (motsvarande) i Dina svar.

12. Hade ni lärare från trakten?

13. Vad talade läraren med eleverna, när Du började skolan?
14. Vad talade eleverna på lektionerna?
15. Vad talade eleverna på rasterna och utanför skolan med varandra? Olika för pojkar och flickor?
16. Hade Du svårigheter att förstå läraren, och vilka följder fick det i så fall?
17. Rättade läraren er om ni talade D, och vilka följder fick det i så fall?
18. Minns Du om det var svårt att övergå från D till RS i skolan?
19. Vilka svårigheter hängde med längst i Ditt sätt att tala eller skriva RS?
20. Retades kamraterna med dem som inte talade D?
21. Retades kamraterna med dem som inte talade RS?

Ditt språk som vuxen

22. Har Du som vuxen helt övergått till att tala RS? Eller talar Du numera RS i vissa situationer och D i andra? Eller talar Du praktiskt taget alltid D?
23. När och varför började Du övergå från D till RS? Var det ett medvetet val?
24. Vad har påverkat Ditt språkbruk efter skoltiden, t.ex. värnplik, giftermål, vidare/högre utbildning, flyttning, yrke och arbetsplats?
25. Har Du någon gång senare i livet tyckt att bristande behärskning av RS hindrat Dig att säga vad Du vill? Kanske har Du valt att tåga? Berätta i så fall gärna om en sådan situation.
26. Har Du någon gång, sedan Du övergått till att tala RS, tyckt att bristande behärskning av D hindrat Dig att säga vad Du vill? Ge ex.
27. Fanns det situationer då folk i trakten tog illa upp om någon talade RS? Berätta när och hur! Gäller detta fortfarande?
28. Var hämtade Du Dina mönster, när Du bytte till RS? Tog Du efter ett lässpråk eller ett naturligt talspråk och i så fall vems? Var det riksspråket på orten Du försökte tala eller ett mer allmänt giltigt riksspråk?
29. Anser Du att radion och teven har haft inflytande på Ditt talspråk? I så fall i vilket avseende?
30. Har Du medvetet valt att behålla D?
31. När och var talar Du i så fall D nuförtiden och med vilka?
32. Hur skulle Du geografiskt vilja avgränsa Din dialekt?

33. Vad betyder D för Dig nu? Vilka värderingar, positiva och negativa, förknippar Du med Din D?
34. Bör man slå vakt om D? Och i så fall varför och hur?
35. När Du är (var) hemma i Din hemtrakt, finns (fanns) det då situationer el. samtal, då det känns (kändes) onaturligt att berätta på D (t.ex. om studier vid universitetet)? Varför känns (kändes) det onaturligt?
36. Finns (fanns) det situationer el. samtal då det tar (tog) emot att arvända RS? Och varför skulle D kännas mer naturlig?
37. Använder (Använde) Du D el. RS för att uttrycka känslor och säga smekord? Till vuxna? Till barn? Till husdjur?
38. Om Du ibland talar D och ibland RS, försök då tala om vad det beror på att Du väljer än det ena och än det andra. Beror det t.ex. på vem Du talar med, vad Du talar om, var Du befinner Dig, vilka Du har omkring Dig, hurdan Din sinnesstämning är, o.s.v.
39. Vad har Du mer att berätta om egna och/eller andras erfarenheter av valet mellan D och RS?
40. Är det någon fråga i frågelistan som Du tycker är olyckligt formulerad? Saknar Du någon fråga?